GEMEENTE BEUNINGEN

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Zienswijze BVO Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 en gewijzigde begroting 2022	Raadsvergadering	:	12 juli 2022
Nummer(agenda)	:		Commissie 1	:	S&B
Registratienummer	:	bb22.00324	Datum	:	22 juni 2022
Registratiecode	:		Commissie 2	:	
Auteur	:	André Goudriaan	Datum	:	
Status	:	Openbaar	B&W-vergadering	:	17 mei 2022
Persgesprek	:	18 mei 2022	Portefeuillehouder	:	F.M.H.P. Houben

Samenvatting

Het Algemeen Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) heeft de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 en een gewijzigde begroting 2022 vastgesteld. Het voorstel is kennis te nemen van de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting en de gewijzigde begroting 2022. Daarnaast wordt voorgesteld om de bijgevoegde zienswijze vast te stellen waarmee ingestemd wordt met de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 en de gewijzigde begroting 2022.

Besluit om

1. Kennis te nemen van het financiële resultaat BVO DRAN 2021 conform bijlage 1;
2. Kennis te nemen van de gewijzigde begroting 2022 en de meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 van de BVO DRAN conform bijlage 2 en 3;
3. De zienswijze op de gewijzigde begroting 2022 en de meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 vast te stellen conform bijlage 4.

Inleiding

De Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (hierna: BVO DRAN) organiseert namens 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen het zogenoemde doelgroepenvervoer. Voor gemeente Beuningen voert de BVO DRAN sinds september 2016 in hoofdzaak het vraagafhankelijke vervoer (dat is het zogenoemde sociaal-recreatieve vervoer op basis van de Wmo) uit en vanaf 1 augustus 2020 is daar het leerlingenvervoer (onderdeel van het zogenoemde routevervoer) aan toegevoegd. Dit raadsvoorstel gaat over de financiële kaders van het doelgroepenvervoer. Het voorstel behandelt voornamelijk een wijziging van de begroting 2022 en de meerjarenprogrammabegroting (hierna: MJPB) 2023-2026.

Voor het opstellen van de begroting heeft de BVO enkele aannames gedaan die verantwoord zijn in de toelichting op de diverse programma's. De begroting is zo veel mogelijk opgebouwd op basis van de realisatie 2019 en verder, aangevuld met enkele indexeringen en bijstellingen. In tegenstelling tot eerdere jaren wordt in de begroting voor het vraagafhankelijke vervoer wel rekening gehouden met structurele effecten van de coronacrisis.

Het voorstel is om een instemmende zienswijze te formuleren, waarbij wel opgemerkt moet worden dat de meerjarige financiële ontwikkeling van de BVO DRAN een aandachtspunt blijft. De kosten laten meerjarig een aanzienlijke stijging zien.

Beoogd effect
Door het vaststellen van de zienswijze wordt het bestuur van de BVO DRAN in de gelegenheid gesteld om een besluit te nemen over de begrotingswijziging 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2026.

Argumenten

1.1 Ten opzichte van de begroting is in 2021 sprake geweest van een onderschrijding
Als gevolg van de coronacrisis is er minder met Avan gereisd dan aanvankelijk was geraamd. Vooral dit aspect heeft geleid tot een onderschrijding. In de herfstnota 2021 was al een neerwaartse bijstelling van het budget voor doelgroepenvervoer doorgevoerd. De uiteindelijke realisatie voor de BVO DRAN kwam uit op € 487.878, terwijl bij de herfstnota rekening was gehouden met een bedrag van € 554.424.

2.1 De begroting is geactualiseerd op basis van werkelijke gegevens
In de begroting wordt – voor zover mogelijk – bij het vraagafhankelijke vervoer rekening gehouden met de structurele effecten van de coronacrisis. Daarnaast is een herijking gedaan wat betreft de jaarlijkse vervoerstoename van 10%. De BVO DRAN heeft geconstateerd dat deze toename vanaf 2020 geen realistisch uitgangspunt vormt voor de meerjarenprogrammabegroting. Voor het opstellen van de nieuwe ontwerpbegroting is het werkelijke vervoer over september t/m december 2019 +een toename van 10% gehanteerd als uitgangspunt.
Het routevervoer (waaronder het leerlingenvervoer) is wel gebaseerd op de feitelijke gegevens over het grootste gedeelte van 2021.

Voor de overige uitgangspunten voor de meerjarenprogrammabegroting verwijzen we naar paragraaf 1.2 van de meerjarenprogrammabegroting.

2.2 De meerjarenprogrammabegroting houdt rekening met meerkosten voor zero emissie
Zoals in de kaderbrief 2023 al is aangegeven, wordt in de begroting rekening gehouden met de infaseringsplannen voor zero emissie. Contractueel is namelijk met de vervoerders afgesproken dat ze in 2022 een infaseringsplan indienen waarin ingegaan wordt op het realiseren van zero emissie voor het doelgroepenvervoer. Dit alles in het kader van de ambitie binnen de BVO DRAN om uiterlijk 1 januari 2028 op een niveau te zitten van 100% zero emissie-vervoer. Dit leidt wel tot meerkosten voor het doelgroepenvervoer en daarom is vanaf 2024 rekening gehouden met een toename in kosten voor vraagafhankelijk vervoer van 5% en 15% voor het routevervoer. Dit vormt mede de verklaring voor de aanzienlijke toename in vervoerskosten.

2.3 *De lasten voor de BVO zijn geactualiseerd*
De BVO-lasten zijn geactualiseerd en er is rekening gehouden met een taakstelling van 3% per jaar.

2.4 *De gewijzigde begroting 2022 is geactualiseerd*
Het AB van de BVO DRAN stelt voor om de begroting voor 2022 eveneens aan te passen. De gegevens zijn geactualiseerd en dat leidt tot neerwaartse bijstelling.

3.1 De kostenontwikkeling vereist een gezamenlijke aanpak vanuit de gemeente en de BVO DRAN
De kostenontwikkeling behoeft aandacht en vereist dat de gemeente en de BVO DRAN samenwerken aan het kunnen garanderen van kwalitatief goed doelgroepenvervoer voor inwoners die dat nodig hebben en dat alles tegen aanvaardbare kosten. Gezien de ontwikkelingen op de langere termijn zien we dat voortdurende alertheid op het beperken van kosten nodig is. Sinds 2021 hebben we daarom als gemeente een kilometerbeperking ingevoerd, maar door de coronacrisis is het op dit moment onmogelijk om een betrouwbare uitspraak te doen over het precieze effect daarvan. Ondertussen blijft het project Buurtvervoer bijdragen aan het beperken van kosten voor vervoer via de BVO DRAN. Daarnaast werken we aan een goede laadinfrastructuur om in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan meerkosten vanwege zero emissie.

3.2 Daarmee wordt het bestuur van de BVO DRAN geïnformeerd
Dit behoeft geen nadere toelichting.

Kanttekeningen

2.1 De meerjarige kostenontwikkeling laat een aanzienlijke toename zien

In de commissie Samenleving en Bestuur van 6 april 2022 is gevraagd naar een verklaring voor de aanzienlijke kostenstijging. Zoals in de kaderbrief reeds is aangegeven, liggen daar diverse oorzaken aan ten grondslag. Allereerst laten historische gegevens zien dat het gebruik van het vervoer jaarlijks toeneemt en daarom rekent de begroting met een toename in de tweede helft van het jaar van 10%.[1] Meerjarig heeft dat een behoorlijk effect op de kostenontwikkeling.

In Beuningen zien we op dit moment geen aanleiding om dit percentage lager vast te stellen. Dit heeft mede te maken met de vergrijzing en een toenemend beroep op Wmo-vervoer. Hoewel de aanname gerechtvaardigd lijkt om in de toekomst een afvlakking van de toename te verwachten, valt die op dit moment (bij gelijkblijvend beleid) nog niet te voorzien.

Een andere factor betreft de afbouw van de provinciale subsidie tot nihil in 2024. Dat verhoogt de kosten voor gemeenten.

2.2 Meerkosten voor realisatie zero emissie

Zoals hierboven al is aangegeven, is in de MJPB rekening gehouden met meerkosten als gevolg van zero emissie-vervoer. De hoogte van de meerkosten worden geschat op 15% voor het routevervoer en 5% voor het vraagafhankelijk vervoer.

2.3 Een goede laadinfrastructuur is een randvoorwaarde voor de beperking van meerkosten zero emissie

Om de overgang naar zero emissie in het doelgroepenvervoer te realiseren zonder onaanvaardbare consequenties voor de kostenontwikkeling is een goede laadinfrastructuur een randvoorwaarde. De BVO DRAN roept gemeenten op om samen met de provincie het initiatief te nemen om een dekkend systeem van laadpunten te realiseren tussen 2024 en medio 2027.

Momenteel werken we in Beuningen wel aan de implementatie van een groot regionaal contract voor het realiseren van laadpunten. Er is een plan opgesteld met daarin de beoogde plaatsing van een aantal laadpunten in Beuningen. Dit moet het mogelijk maken dat alle inwoners in de kernen binnen een straal van 250 meter een laadpunt ter beschikking hebben. Samen met de BVO DRAN inventariseert het college in hoeverre dit beoogde plan kan bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen binnen het doelgroepenvervoer.

2.4 Indexering nog onbekend, maar werkt kostenverhogend

In het doelgroepenvervoer wordt gebruikgemaakt van de zogenoemde NEA-index. Deze index is specifiek gericht op de kostencomponenten die voor vervoerders van belang zijn. Vanwege de ontwikkeling in de brandstofprijzen en de geprognosticeerde inflatie is de verwachting dat voor 2023 en verder sprake zal zijn van een forse indexatie. Helaas is daar nu nog geen concreet percentage aan te koppelen, maar de verwachting is dus wel dat dit een kostenopdrijvend effect heeft dat nu nog niet in de begroting verwerkt is. In de huidige meerjarenprogrammabegroting wordt nog rekening gehouden met een NEA-index van 2%, maar de verwachting is wel dat dit percentage aanzienlijk hoger uit zal vallen.

De NEA-index bevat een nacalculatie over het voorgaande jaar. Bij het berekenen van de NEA-index voor 2023 zal dus ook rekening worden gehouden met de werkelijke kostenontwikkeling over 2022 en in feite wordt een eventuele correctie voor 2022 verwerkt in de indexering die vanaf 1 januari 2023 geldt. Indien de werkelijke kostenontwikkeling over 2023 afwijkt van de initieel geraamde kostenontwikkeling zal dat in het indexeringspercentage voor 2024 verwerkt worden. Omdat er sprake is van een nacalculatie hoeft

---

[1] De kaderbrief 2023 verwoordt het als volgt: “In zijn algemeenheid wordt ter bepaling van de hoeveelheid als basis het gemiddelde genomen van de laatste 4 maanden van het voorgaande jaar. De ervaring leert dat dit gemiddelde een goede indicatie is voor de eerste 6 maanden van het nieuwe jaar. Vanaf de 7e maand van het nieuwe jaar wordt rekening gehouden met een verdere toename ten opzichte van het eerste half jaar van het gebruik van vervoer in het kader van Jeugdwet (+15%), Dagbesteding (+5%), Leerlingenvervoer (2%) en Vraagafhankelijk vervoer (+10%). Deze percentages blijven reële inschattingen van de vervoerstoename vanaf 2022.”

Volledigheidshalve moet hierbij wel gemeld worden dat in de MJPB voor Beuningen in het leerlingenvervoer rekening gehouden wordt met een toename van 2%, aangezien dat meer recht doet aan de ontwikkeling van het aantal leerlingen dat voor leerlingenvervoer in aanmerking komt.

tussentijds geen begrotingswijziging plaats te vinden enkel vanwege een afwijking in de NEA-index."

2.5 *De kostenstijging varieert per gemeente*

In de commissie Samenleving en Bestuur van 6 april 2022 is eveneens de vraag gesteld wat de oorzaak is voor het verschil in kostenstijging per gemeente. Twee factoren spelen hier een rol. Allereerst heeft een aantal gemeenten gevraagd om enkele uitgangspunten in de MJPB 2023 aan te passen, bijv. vanwege beleidswijzigingen of vrijwilligersinitiatieven. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 1.4 van de MJPB.

Een andere oorzaak is dat de begroting opnieuw is opgebouwd. De raming voor het vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op 2019 en dat leidt voor alle gemeenten tot een neerwaartse bijstelling van de kosten voor het vraagafhankelijk vervoer. Voor gemeente Beuningen pakt die echter verhoudingsgewijs lager uit dan voor andere gemeenten, omdat Beuningen de begroting vanaf 2020 met een neerwaartse bijstelling van € 30.000 heeft laten aanpassen in verband met de invoering van een kilometerbeperking, terwijl diverse andere gemeenten nog een hoger niveau aan kosten geraamd hadden. Dat verklaart waarom meerdere gemeenten nu een grotere procentuele neerwaartse bijstelling hebben dan gemeente Beuningen.

3.1 *De belangrijkste sleutel tot het beheersen van kosten ligt bij de gemeente*

We zien dat het doelgroepenvervoer duidelijk voorziet in een behoefte. De kwaliteit van het vervoer is goed, inwoners zijn over het algemeen tevreden, maar gezien de kostenontwikkeling noopt dit alles wel tot een antwoord op de vraag wat gemeente Beuningen als aanvaardbare kosten beschouwt voor het doelgroepenvervoer.

De invloedrijkste factoren voor de uiteindelijke kosten zijn het aantal reizigers, de ritaantallen en –lengte. Dat maakt dat we als gemeente zelf grotendeels aan zet zijn om de kosten te beheersen. Gezien de ruime wettelijke kaders, de demografische ontwikkeling en het langer thuis blijven wonen zijn dit echter kosten die beperkt beïnvloedbaar zijn. Recent zijn maatregelen genomen, maar die hebben allen slechts een beperkt dempend effect. Voor meer rigoureuze ingrepen zijn fundamentele wijzigingen in het beleid noodzakelijk.

Dat alles neemt echter niet weg dat de BVO DRAN een belangrijke rol vervult in het zo efficiënt mogelijk organiseren van het doelgroepenvervoer en daartoe roepen we de BVO DRAN op.

Financiën

De uitgaven voor het doelgroepenvervoer in Beuningen zullen de komende jaren aanzienlijk stijgen, ondanks dat over 2021 minder uitgegeven is dan vooraf geraamd. In de tabel hieronder staat de kostenontwikkeling voor de BVO DRAN weergegeven, waarbij de bedragen uit de ontwerpbegroting van de BVO DRAN afgezet worden tegen de bedragen in de gemeentelijke begroting 2022-2025. Deze tabel laat daarbij zien dat de kosten voor het doelgroepenvervoer in 2022 en 2023 weliswaar binnen de door uw Raad vastgestelde kaders blijven, maar dat vanaf 2024 een tekort ten opzichte van de gemeentelijke begroting ontstaat. Aangezien deze stijging beperkt beïnvloedbaar is, zal bij de Perspectiefnota een besluit genomen worden over het al dan niet ophogen van het budget voor het doelgroepenvervoer.

Kosten doelgroepenvervoer BVO DRAN	2022	2022 Gew.	2023	2024	2025	2026
Gem. Beuningen - MJPB 2022-2025	701.906	701.906	768.452	840.358	900.972	900.972
BVO DRAN: MJPB 2023-2026 en gewijzigde begroting 2022	701.906	672.451	733.882	844.281	953.736	1.025.160
Verschil tussen MJPB BVO DRAN 2023-2026 en gemeentelijke MJPB 2022-2025	-	-29.455	-34.570	3.923	52.764	124.188
Totaalbudget doelgroepenvervoer zoals opgenomen in Perspectiefnota (rekening houdend met € 17.000 voor project MEE-reizen)		689.451	750.882	861.281	970.736	1.042.160

Volledigheidshalve moet nog wel opgemerkt worden de bedragen die de Perspectiefnota voor het doelgroepenvervoer benoemt, precies € 17.000 afwijken van de bedragen die in de BVO DRAN-begroting opgenomen staan. Dat komt door het project MEE-reizen dat al enkele jaren in Beuningen loopt en waarvan de kosten op het budget doelgroepenvervoer drukken. Dit was als zodanig abusievelijk nog niet in de

gemeentelijke begroting 2022 verwerkt en daarom wordt voorgesteld dit via de Perspectiefnota alsnog te doen. Het betreft echter kosten die feitelijk losstaan van de BVO DRAN zelf.

Tijdspad
Het bestuur van de BVO DRAN zal op 7 juli 2022 een besluit nemen over de gewijzigde begroting 2022 en de MJPB 2023-2026. De termijn voor het indienen van een zienswijze liep tot 17 juni 2022 en daarom zal het college onder voorbehoud van goedkeuring door uw Raad een zienswijze versturen.

Duurzaamheid
De BVO DRAN heeft in de huidige contracten met de vervoerders een keuze gemaakt voor de infasering van zero emissie. In de MJPB is daar in financieel opzicht rekening mee gehouden. Hoewel de infasering van zero emissie nog een verdere uitwerking vraagt, sorteert de MJPB voor op een zero emissie-doelgroepenvervoer vanaf 2024.

Communicatie
Het bestuur van de BVO DRAN zal via bijgevoegde zienswijze – onder het voorbehoud van goedkeuring door uw Raad – kennis kunnen nemen van het standpunt van uw Raad.

Evaluatie
Via kwartaalrapportages brengt de BVO DRAN de kostenontwikkeling in het doelgroepenvervoer in beeld.

Bijlagen
1. BVO DRAN Financiële gegevens 2021 (at22000882)
2. Aanbiedingsbrief BVO DRAN MJPB 2023-2026 en gewijzigde begroting 2022 (at22000884)
3. MJPB 2023-2026 en gewijzigde begroting 2022 BVO DRAN (at22000883)
4. Concept-zienswijze gewijzigde begroting 2022 en MJPB 2023-2026 (UI22.03034)
5. Notitie BVO DRAN transitie naar zero emissie-doelgroepenvervoer (at22000886)

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester

Besluit d.d.